

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Dubium VIII. Quid sit dispensatio & qui possint dispensare in votis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

quàm diviti, propter hunc principalem voti finem promissio alicui facta non erit valida, nisi servata ad illum finem principaliem. *Confirmatur*: nam qui in Religione professus est, potest, per loquendo, transire ad strictiorem, etiam non obtentâ facultate, uti habetur Cap. *Licet* de Regularibus: Hinc respondet ejusmodi Votum Ecclesiæ diviti factum transire in contractum tantum conditionatum & dependens à Dei beneplacito jam explicato: nihilominus non est revocandum à sententia communi, quam *Sanch.* & alii dicunt esse manifestam, quia negari non potest quin promissio etiam facta sit Ecclesiæ, quæ per acceptionem Jus acquisierit, ergo si revocetur ipsâ invitâ, fiet contra Jus illius. Quod autem liceat transire ad Religionem strictiorem, quamvis prior Religio Jus acquisierit in personam, hujus causam reddunt Authores, quia ex ipsius dispositione Juris includitur hæc conditio *Nisi elegerim strictiorem, volo in hac permanere* qualis dispositio non est circa alias promissiones.

DUBIUM VIII.

Quid sit dispensatio, & qui possint dispensare in Votis.

- 537 » **R**esp. I. Dispensatio est absoluta obligationis
 » voti condonatio, nomine Dei facta. Ad hanc
 » ut valeat, justa causa requiritur; qualis v. g.
 » est, I. Bonum Ecclesiæ, vel commune Reipublicæ
 » 2. Notabilis difficultas in observatione voti
 » 3. Imperfectio actûs, vel levitas ac facilitas, ex qua
 » processit votum, *Suar. Lib. 6. c. 17. Fill. T. 26. n. 260*
 » *Sanch. L. 4. c. 45. Vid. Bonac. D. 4. q. 2. P. 7. §. 4. n. 11*
 » *Laym. L. 4. T. 4. c. 3. n. 5. Unde resolves,*

I. Cùm

I. Cùm causa non sufficit ad integram dispensationem, partim dispensari, partim commutari potest. *Bonac. l. c.*

II. Prælati videns, ac (cùm facile possit) non contradicens, videtur dispensare, inquit *Sa. c.*

III. Potestas etiam delegata dispensandi in votis, extendit se etiam ad vota jurata, & Juramenta pia soli Deo facta, *vid. Suar. Lib. 6. de Voto. Sanch. L. 8. de Matrimon. D. 3.*

IV. Ante voti acceptationem à certa persona aut ab Ecclesia, non censetur ei Jus acquisitum, ideòque sine ejus injuria potest dispensari vel commutari.

Resp. 2. Potestas dispensandi convenit omnibus Prælati, qui habent Jurisdictionem in foro externo, vel privilegium. *Lesf. L. 2. c. 40. n. 115. & seqq. Sanch. Mor. L. 4. c. 38. & communiter.*

Unde dispensare possunt sequentes: I. Papa, respectu omnium Fidelium in omnibus votis.

II. Episcopus, respectu suorum subditorum, non autem Parochus, quia tantum habet Jurisdictionem fori interni. *Suar. l. c. c. 12.* III.

Prælati Regulares exempti, respectu suorum Religiosorum & Novitiorum, idque circa vota, quæ in sæculo, vel etiam in Novitiatu fecerunt.

Lesf. num. 80. & 107. Sanch. L. 9. de Matrim. D. 29. non autem Prælati non exempti, neque Abbatissæ. *Suar. Lesf. ll. cc.* IV. Ex privilegio Papæ Confessarii Ordinum Mendicantium, secundum concessionem & moderationem suorum Superiorum, ut notat *Lesf. n. 115.*

Resp. 3. Supradicti omnes Papæ inferiores possunt dispensare in omnibus votis, exceptis quinque soli Papæ reservatis, scilicet Voto Castitatis perpetuæ, Religionis approbatæ,

Cùm
X peregrina-

- » peregrinationis ad limina Apostolorum
 » ad S. Jacobum Compostellam, & Ultra-marini
 » five in Terram Sanctam, v. *Bonac. Lesf. Laym. ll. c.*

A D D E N D A.

538 Q. 130. *An Superior, si rogetur & possit, teneatur dispensare in Votis. R.* Quæstio procedit de dispensatione circa quascunque materias, unde universaliter loquendo, §. 1. Si rogetur propter necessitatem spiritualem extremam vel gravem dispensandi, tenetur, hinc *Suar. de Leg. L. 6. c. 18. num.* rectè ait posse de Jure naturæ esse debitam dispensationem, imprimis quando est necessaria ad commune bonum, vel ad vitandum publicum scandalum, vel ob similem causam, uti satis colligitur ex *Cap. Ut constitueretur, 26. Dist. 50.* Deinde etiam subinde tenetur ex officio, si dispensatio fuerit necessaria ad spirituale bonum postulantis, vel ad vitandum grave periculum animæ, quod Prælati ex officio tenentur providere periculum subditorum, estque sæpe obligatio Justitiæ, & sæpius Charitatis, uti colligitur ex dictis *L. 2. n. 174.* ubi n. 175. explicatum est, quandonam censetur adesse necessitas extrema vel gravis spiritualis apud Proximum.

539 §. 2. Quamvis non sit necessitas gravis, si tamen adsit sufficiens causa, Superiorem teneri dispensare docent *S. Antonin. Silv. Rebuff. Armil. Rosel.* aliique quos referunt *Suar. n. 19. Sanch. de Matr. L. 3. D. 10. n. 1. Castr. T. 3. d. 6. p. 8 §. 2. n. 8,* quibus consentit *Tamb. L. c. 16. §. 4. n. 12,* quia hæc potestas est ipsis commissæ in bonum Reipublicæ & subditorum, valétque hæc communis regula, quòd Superiori conveniat omnium utilitati prospicere: sed meliùs dicunt *Sanch. num. 3. Suar. n. 20. Sal. aliique cum Castr. n. 1.* Superiorem non teneri semper dispensare, quando

adeft causa fufficiens, quia faepe non eft ita urgens, quin ferè æqualiter urgeat causa non dispensandi, fed fervandi Legem communem, & uti Superior non femper tenetur ferre Legem, licèt futura effer ad bonum commune, cùm poffit aliter prospicere bono communi, ita & hic: unde hi Authores cum *Busenbaum* relato Lib. I. num. 796. ponunt istam regulam generalem, tunc Superiorem teneri dispensare, quando bono communi vel speciali graviter conducit, neque alia causa in contrarium præponderat, qualis poffet esse bonum universalissimum Communitatis, ne tales dispensationes passim petantur & c: quando autem id ita conducit, relinquendum est prudentiæ & iudicio Superioris.

Q. 131. *Quid præterea circa dispensationem Votorum* 540
fit notandum. R. De hac dicta sunt multa L. 1. à n. 797, quæ videri debent: hic præterea notari poffunt seqq.

§. 1. Dari in Ecclesia potestatem dispensandi, docent SS. PP. & Theologi communiter ex illo Matth. 16. v. 19. *Quodcunque solveris super terram &c.* Item Cap. 18. v. 18. *Quaecunque solveritis super terram erunt soluta & in cælo:* Pertinebat enim hoc ad rectam Ecclesiæ gubernationem & salutem animarum:

§. 2. Dispensans in gravi Voto sine causa peccat 541
 mortaliter, quia in re gravi arrogat sibi potestatem, quam non habet, *Tambur. L. 3. c. 16. §. 4. n. 12.* Ad justam autem causam requirit *Valent.* difficultatem exequendi & grave periculum violandi: Addunt aliqui, ut difficultas notabilis sit causa dispensandi, necesse esse, ut non fuerit prævisa; tamen licèt fuerit prævisa, adhuc putat *Tamb. n. 18.* probabile esse, quod sufficiat; additque cum *Laym.* & aliis sufficientem causam esse; non tantum si sit periculum lapsus, sed etiam si speretur
 ✠ major

major utilitas spiritualis voventis, attamen in his
similibusque casibus, ubi causa dispensandi est
dubia, potius utendum est commutatione; hinc
Navar. Sanch. & alii cum Illsung T. 5. n. 143. dicunt
ad dispensandum, saltem si misceatur commutatio
sufficere, quod adfuerit levitas in vovento, defectus
perfectæ libertatis, vehementia affectus inordinati
error vel cessatio causæ impulsivæ &c.

542 §. 3. Si dispensatio facta bonâ fide vel cum causa
dubia postea inveniatur facta sine causa, *Az. Les.*
Sanch. Tamb. aliique cum Illsung n. 142. dicunt proba-
biliter valere; alii cum *Castrop.* probabilius dicunt
non valere, secundum dicta *L. 1. n. 802*; nec idem est
de commutatione, de qua dictum hic n. 524, nam
per dispensationem planè tollitur obligatio,
per commutationem autem transfertur in aliam
materiam, quæ moraliter est eadem, quando
cum causa probabili mutatur.

543 §. 4. Dispensatio Juramenti vel voti non potest
fieri in præjudicium tertii, uti dictum est *nuth. 358*
& 532. Denique ex consuetudine possunt Parochi
dispensare in Jejniis & operibus servilibus,
non tamen in Juramentis vel Votis, *Tamb. num. 6.*
An autem Superiores dispensare possint in Votis
Novitiorum, videri potest *Dicast. de Cens. d. 3. n. 809.*

544 Q. 132. Quid circa Vota reservata sit notandum.
R. Sequentia. §. I. Cum reservatio sit odiosa,
dicendum est non reservari Vota, nisi sint omnino
libera, perfecta, plenè obligantia, certò valida, *Sanch.*
Sanch. aliique communiter cum Moya T. 2. D. 1.
Q. 1. n. 23. Belleg. P. 3. Sect. 13. q. 2. Hinc non reservatur
Votum i. Emisum ex metu, etiam levi tantum,
injustè incusso, quia non est perfectè liberum,
Sanch. Lefs. Dian. Ills. T. 5. N. 146. Belleg. supra. 2. Quo-
quis se obligat ad emittendum votum reservatum,

v.g. ad castitatem vovendā post trigesimū annum. 545
 3. Conditionatum, ut *voveo Religionem, si convaluero*,
 quia non est plenē voluntarium, cū principaliter
 moverit gravis necessitas corporis, *Sanch. Lesf. Castrop. Dian. Tamb.* aliique communiter: Si tamen
 impleta sit conditio, *Lesf. & Laym.* apud *Illsung* supra
 putant tale votum esse reservatum, quia transit
 in absolutum, sed contradicunt alii communiter
 cum *Belleg.* quia ab initio non fuit reservatum, ergo
 nec tale fit postea, cū nulla nova voluntas accedat.
 Addit cum aliis *Diana P. 6. T. 8. R. 16.* etiamsi
 post impletam conditionem fuisset confirmatum,
 non ideo fore reservatum, quia confirmatio
 semper cadit super idem votum à principio condi-
 tionale, nisi nunc esset emissum independenter
 à primo voto. 4. Pœnale, v.g. *Voveo ingredi Reli-* 546
gionem, si adhuc semel me inebriavero, manet enim
 dispensabile, non tantū ante inebriationem,
 uti habet communis contra aliquos apud *Bejam*
P. 1. Cas. 28. sed etiam post illam, quia valde deficit
 à natura perfecti voti, nam propriè non eligit
 Religionem, sed ejus metu vult se deterrere
 ab inebriatione, ideoque directè potiùs vovet
 se non inebriare, & Religionem potiùs refugit
 velut pœnam. 5. Si directè non tendat in virtutem, 547
 ad quam pertinet materia Voti, uti jam insinuatū
 est; hinc *Sanch. Moya q. 2. num. 2.* aliique multi
 cum *Illsung* supra docent, si quis in aliquo periculo
 voveat, v.g. Castitatem, votum non esse perfectum,
 sed re ipsa conditionatum, quia intelligit, *si evasero*,
 nec directè tendit in castitatem, sed in evasionem
 periculi, uti antè dictum est. 6. Alternativum seu 548
 disjunctivum, cujus altera pars reservata non est,
 uti, *voveo peregrinari Romam vel jejunare*
per mensem, Val. Az. Suar. Sanch. Bon. Rebel. Castrop.
 & alii

& alii cum Belleg. supra, ita enim habet Reg. 70. Jun
 in 6. *In alternativis debitoris est electio, & sufficit*
alterum adimpleri: Quod verum est, licet Jejunium
fieret voti impossibile, & quamvis liber
nollet jejunare, sed statuisset peregrinari, Mal
Dian. Tambur. Moya n. 7. Illung supra; quod rebe
limitat Belleg, si habuerit tantum simplex propo
situm, non tamen si priorem obligationem deter
minare voluerit, tum enim censeretur peregrina
tionem determinate vovisse. Quod si utraque par
eset reservata, uti, voveo Religionem vel peregrina
tionem Romanam, Votum esset reservatum, ut
 §49 tenent omnes communiter contra Pasq. 7. Emisium
 cum animo se obligandi tantum venialiter, Sanch.
 Sanch. Bonac. Dia. Alloz. Gob. & alii cum Belleg. supra.
 §. In dubio, an sit reservatum; sive sit dubium facti
 sive Juris, uti habet communis. Quod si bona fide
 sit commutatum, & postea rescietur fuisse refer-
 vatum, valere commutationem ex præsumptione
 benignitate Ecclesiæ dicunt Sanch. Lug. Tambur.
 Belleg. supra.
 §50 §. 2. Si addidisti conditiones vel circumstantias
 in his dispensari potest vel fieri commutatio
 manente voti reservati substantiâ, uti habet
 communis, quia tales circumstantiæ non sunt refer-
 vatae; sic si vovisti Religionem ingredi hoc anno
 poteris ex causa differre secundum dicta num. 511
 item si vovisti ingredi Carthusiam, peregrinari
 Romam pedibus, vel Compostellam mendicando
 potest Confessarius ex causa dispensare vel com-
 mutare, ut alium Ordinem etiam laxiorem ingre-
 diaris, ut peregrineris eques, vel non mendicando.
 Azor, Sanch. Castrop. Lesf. Illung num. 145. & alii
 cum Belleg. supra.

§. 3. Materia subrogata pro voto reservato 551
 non est reservata, sed commutari potest vel dispensari. *Nec obstat*, quod subrogatum videatur sapere naturam illius, cui subrogatur, *nam* Authores n. 439. relati dicunt hoc valere in solis favorabilibus: debet tamen explicari, quale fuerit primum votum, ne commutans temerè remittat de materia subrogata, uti pluribus explicat *Lugo in Resp. Mor. L. 4. Dub. 41. a num. 7.*

§. 4. Vota reservata Papæ non possunt dispensari 552
 vel commutari ab alio, secundum dicta n. 511; possunt tamen irritari ab illis, qui habent potestatem dominativam in voluntatem voventis, *Suar. Sanch. Mald. Dian. P. 1. T. 11. R. 84.* Quod si daretur potestas tantum in genere dispensandi vel commutandi omnia vota, non ideo intelliguntur reservata, quia quæ speciatim reservantur, requirunt specialem & expressam concessionem, *Laym. & Belleg. q. 1;* si tamen concedatur facultas ad omnia vota, & addatur, *exceptis Votis Castitatis & Religionis*, possunt commutari vota trium peregrinationum, quia exceptio firmat regulam in non exceptis, *Sanch. Belleg. supra.*

§. 5. Vota reservata Papæ dispensare possunt 553
 aut saltem commutare Episcopi ob necessitatem urgentem, uti explicabitur n. 563: Item illa dispensare possunt, secundum dicta, etiam alii, 1. Si fuerint imperfectè voluntaria: 2. In dubio de valore voti vel de reservatione: 3. Si tantum relaxetur circumstantia: 4. Si materia reservata mutata sit in non reservatam: 5. Ratione consuetudinis: 6. Per privilegium.

§. 6. Quamvis circa quinque Vota reservata 554
 Mendicantes non possint, quod Episcopi, secundum dicenda num. 563., tamen è contrà

non possunt Episcopi se extendere extra suos Dioceses, hoc autem possunt Mendicantes quoad ea ad quæ potestatem habent, quia hi agunt nomine Papæ, Episcopi potestate quasi ordinariâ, hinc potest Episcopus potestatem suam circa vota delegare alteri, non autem potest Mendicans, nisi in assignanda materia commutationis, secundum dicta n. 508, quod tamen propriè non est delegare.

555 §. 7. Si quis juret materiam, quæ, si voveatur, est reservata, *Tabien. Led. & alii apud Moyam q. 4.* putârunt ejusmodi Juramenta non esse reservata: quam sententiam *Dian.* vocat probabilem, eamque admittunt *Mald. Sanch. Tambur. Gob. T. 11. n. 657.* si juramento nullum sit adjunctum votum, quia in Jure nullum Juramentum invenitur esse reservatum, neque reservationes, utpote odiosæ, extendendæ sunt ab uno ad aliud, præsertim cum major sit obligatio voti quam juramenti, secundum dicta n. 306. E contra *Cajet. Sot. Tolet. Val. Suar. Laym. Moyam* aliique apud *Belleg. q. 5.* dicunt esse reservata, quia Juramenta pia in Jure æquiparantur votis, & re ipsa includunt votum, cujus insuper Deus invocatur ut testis. Hæ sententiæ videntur componi posse, dicendo, si hæc Juramenta fiant Deo, esse promissiones Deo factas, adeoque in illis includi votum, vi cujus materia sit reservata, secundum dicta n. 355. Ideoque hæc Juramenta majorem obligationem afferent, quam præcisè vota, quia per ista Juramenta Deus bis directè respicietur, uti insinuatum est n. 306; semel tanquam ille, cui fit promissio, & iterum tanquam testis voluntatis adimplendi: è contrà si fierent homini, aut saltem non Deo, non esset votum, adeoque Juramentum non esset reservatum, sed Deus tantum vocaretur in testem promissionis factæ homini, aut cuicumque alteri.

Q. 133. *Quid specialiter notandum fit circa Votum* 556
Castitatis. R. Seqq. §. 1. Ut fit reservatum, debet esse
 perpetuum, perfectum & absolutum omnimodæ
 castitatis, sive abstinendi ab omni voluntaria
 delectatione Venerea tam in- quàm externa,
 tam in- quàm extra Matrimonium, ita Authores
 communiter cum *Sanch. Suar. Moya T. 2. D. 1. q. 2. n. 1.*
Belleg. P. 3. Sect. 13. q. 3, hinc Votum Castitatis non est
 reservatum, 1. Emisum ad certum tempus, *Navar. 557*
Sot. Sanch. Castrop. Laym. L. 4. T. 4. c. 8. n. 8. Notant
 tamen rectè *Sanch. Lesf. Trull. Gob. Belleg.* suprà,
 votum castitatis ad 100. annos censerì perpetuum,
 quia hominis vita præsumitur non fore longior,
 unde si quis octogenarius voveret castitatem
 ad 20. annos, votum censerì deberet perpetuum.
 2. Si quis diversis votis varia voverit, quæ simul 558
 sumpta facerent votum totale castitatis, quia
 singulatim facta non sunt Votum perfectum Casti-
 tatis, & posteriora habent se per accidens ad priora;
 unde à contrario, si ultimo Voto intendisset
 ea omnia conjungere, hoc ultimum esset perfectum
 Votum & reservatum, *Sanch. Dia. Trull. Belleg.* suprà.
 3. Votum non fornicandi, *Navar. Lesf. Sanch. Belleg: 559*
 Item non nubendi, *Henriq. Val. Sanch. Tamb. Belleg:*
 Item non petendi nec reddendi debitum, *S. Anton.*
Sa, Henriq. apud *Laym.* suprà; quod verum est,
 licet factum esset de mutuo consensu Conjugum,
Lesf. Belleg. Ratio horum omnium est, quia non sunt
 omnimodæ castitatis: Et eadem ratio est de voto
 castitatis conjugalis, nisi annexum sit Ordini Mili-
 tati, *Sanch. Illfung T. 5. n. 145. Belleg.* suprà.

§. 2. Votum absolutum omnimodæ castitatis 560
 emisum à Conjuge post consummatum Matrimo-
 nium absque alterius licentia, non est reservatum,
 quia etiam non est omnimodæ castitatis,

cum teneatur reddere debitum, *Sanch. Trull. Belleg.* qui putant fore reservatum, si cum licentia alterius Conjugis esset emissum animo ingrediendi Religionem, quia alter jam irrevocabiliter, ut supponimus, cessisset Juri suo. Similiter si factum in Matrimonio necdum consummato ex intentione ingrediendi Religionem, erit reservatum, ut iidem Authores tenent: quod si Conjux mansurus in sæculo etiam post consummatum Matrimonium ita voverit cum consensu alterius conjugis, *Tanna* apud *Gob. T. 10. n. 627.* dicit non esse reservatum consentit *Quintanadv.* apud *Gob. n. 630,* licet uterque vovisset cum licentia mutua, dummodo non fecerint per mutuum contractum & conventionem, quã ceserint Juri licentiam illam revocandi, in priore enim casu non essent firmè obligati ad perpetuam castitatem, sed si intervenisset talis mutuus contractus & conventio irrevocabilis dicendum est cum *Navar. Silv. Rodrig. Sa, Dian. Belleg.* aliisque communiter fore reservatum putant tamen *B. Pontius & Diana P. 4. T. 4. R. 119.* si ad Pontificem non sit facilis recursus, & Conjuges pergant cohabitare, votum fore dispensabile, secundum dicenda n. 563, propter periculum incontinentiæ, quod (moraliter loquendo) semper aderit; verum potius antecedenter monendi sunt tales Conjuges, ut tale votum non faciant, nisi forte sint senes, vel advertantur habere speciale donum incontinentiæ, & se lecto separent.

§. 3. Circa votum perpetuæ virginitatis, an sit totale castitatis nec ne, recurrendum est ad mentem voventis, nam si tantum voluit abstinere à primo actu, quo perditur virginitas, erit votum castitatis parziale & non reservatum, uti omnes tenentur cum *Moya n. 4;* si autem hanc expressam intentionem non

non habuerit, Authores communiter cum *Az. Sarr. Sanch. Lesf. Trull. Dian. Belleg. Castrop. D. 1. P. 12.* dicunt esse totale ac reservatum: Alii apud *Moyam* n. 6. dicunt non debere censerī totale, nisi habuerit expresam intentionem vovendi omnimodā castitatem, quod ut probabile defendit *Burgh. Centur. 1. Casu 59,* hinc *Illsung T. 5. num. 108.* dicit etiam amissā virginitate teneri abstinere ab omni delectatione læsiva virginitatis, quia hic est communis sensus ita voventium, ideòque censerī debere esse votum castitatis perpetuæ saltem imperfectæ, excludentis omnem voluptatem Veneream corporalem, nisi manifestè fuerit alia mens voventis, citatque pro sua sententia *S. Thomam, Suar. Sanch. Castrop. Tambur*: sed *Moya* num. 7. probabilius sic distinguit, si vovens cognovit differentiam inter virginitatem & castitatem, ac dixerit, voveo virginitatem, erit parziale; si non cognovit, uti communiter non cognoscunt Juvenes & puellæ, censendum est totale, quia pro eodem sumunt. Addit rectè eum, qui dubitat, an emiseric votum parziale castitatis an totale, posse resolvere in favorem suæ libertatis, quia tantum est certitudo pro voto hoc vel illo, votum verò ita disjunctivum relinquit libertatem eligendi, quod volet, uti dictum est n. 548.

§. 4. *Votum sacros Ordines suscipiendi non est* 562
reservatum, quia est tantum Votum vovendi castitatem,
& necdum castitatis, *Henriq. Sa, Az. Suar. Lesf.*
Sanch. Castrop. Dian. Ills. n. 145. Belleg. q. 3.

§. 5. *Sanch. de Matr. L. 8. D. 10. n. 22. referens alios* 563
ait: Hac Votorum reservatio non ita amarè ac strictè
accipienda est, quin liceat Episcopo dispensare
in his Votis Castitatis perpetuæ & Religionis
quando magnum incontinentiæ periculum imminet,
nec,

nec facilis aditus ad Pontificem patet præ paupertate
 vel alia causa, quia Jure optimo credi potest non esse
 mentem Pontificis velle in tali casu reservare
 hac vota, neque est verosimile velle eum, ut animas
 laqueis irretita in tanto periculo versentur. Et infra
 Imò ob easdem rationes idem dicendum est, quamvis
 non immineat periculum incontinentia ex morte,
 si aliud quodcunque grave periculum immineat, vel
 gravis scandali vel magni damni tertia persona.
 Idem habet Lessius, si non sit facilis recursus
 ad Papam vel ejus Delegatum: item Garz. Torr.
 Led. Dian. Pasq, quos adductis verbis refert Moyam
 à n. 10. Idem tenent Silv. Navar. Henrig. Val. Suar.
 Suar. Laym. Castrop. aliique cum Carden. in 1. Cris.
 D. 79. num. 17, qui dicunt non esse credendum,
 quòd Papa velit sibi cum damno salutis animarum
 reservare illam potestatem à Christo in bonum
 animarum concessam: consentit etiam Alvis.
 de Privil. Regul. Sect. 3. c. 5. §. 3. num. 33. Imò Pasq.
 apud Moyam n. 16. dicit, cum Confessarii in Jubilæo
 possint vota non reservata commutare, posse com-
 mutare vota, in quibus dispensare posset Episcopus,
 quod Bos dicit probabile: addunt Croufers, Leand.
 Alvis. & alii apud Moyam à num. 17. Mendicantes
 semper posse per sua privilegia dispensare, uti
 Episcopus, quando est casus talis urgentis necessi-
 tatis, sed his sententiis Pasq. & Crouf. 1. eritò contra-
 dicit communissima cum Suar. Sanch. Barbof.
 Henrig. Laym. Rodriq. Fagund. Mirand. Lezan. Castrop.
 Tamb. L. 3. c. 16. §. 4. n. 49. Burgh. Cent. 3. Cas. 3.
 Moyam n. 22, quia omnes Doctores antiqui conce-
 dentes Episcopis ex præsumpta licentia Pontificis
 hanc potestatem extra-ordinariam, attamen
 in Jurisdictione ordinaria fundatam, negant relie-
 quis Confessariis & Mendicantibus pro tempore
 Jubi-

Jubilæi, hinc in Bullis Jubilæi & privilegiis Mendicantium expressè solent excipi vòta illa: quoad hæc in omnibus consentit *Illsung* n. 147, attamen rectè addit cum *Sily. Navar. Suar. Sanch. Lug. in Resp. Mor.* L. 6. D. 1. *num.* 4. plus non posse Episcopum, quàm præcisè necessitas præsens exigat, hinc licèt dispensetur ad contrahendum Matrimonium, adhuc obligari vitare peccata contra castitatem: denique addit *Moya D.* 1. q. 1. n. 23. Votum Castitatis vel Religionis emissum à tali in Venerem proclivi, vel cui proclivitas illa supervenit, non esse reservatum Papæ, sed etiam ideo esse dispensabile ab Episcopo, eò quòd certum non sit illud obligare, sed de hoc satis diximus n. 481.

§. 6. Si dispensatio voti castitatis obtenta sit 564 ad effectum ineundi Matrimonii, non ideo votum definit esse reservatum, nèque ideo dispensatur quoad reliqua, nèque etiam ad secundum Matrimonium, si hæc uxor moriatur, quia communiter additur, ut hac mortuâ cælebs maneat, utpote eodem voto obligatus, unde re ipsa manet reliqua partialis materia prioris voti reservata, & mortuâ uxore est tota obligatio prior, uti si quis obstrictus absoluto voto castitatis ducat uxorem & dispensetur ad petendum debitum, non ideo reliquæ partes voti desinunt obligare aut esse reservatæ, sed si uxor ista moriatur, dispensatus obligatur eodem voto omnimodæ castitatis, uti pluribus deducit *Lugo* supra toto Dubio I. Laudabile esse emittere votum castitatis in sæculo, probat fuse *Lesf. in Auct. v. Votum. Casu I.*

Q. 134. Quid circa Votum Religionis sit notandum. 565
 R. Seqq. §. I. Ut sit reservatum, debet esse absolutum & perfectura Religionis propriè & simpli-

simpliciter dictæ, unde *Votum Religionis* ab Ecclesia non approbatæ non est reservatum, ita cum communi *Belleg. P. 3. Sect. 13. Quæst. 4.*

566 §. 2. Reservata sunt omnia vota, per quæ quis Religiosus, qualia sunt paupertatis, castitatis obedientiæ in Religione emissa; item quædam alia vota particularia secundum specialia Statuta quorundam Ordinum, *Suar. Dian. Belleg. supra.*

567 §. 3. Si aliquis continentiam servare non posset, nec daretur recursus ad Papam vel Delegatum, essetque periculum in mora, posset Episcopus in Voto Religionis ineundæ dispensare, secundum dicta n. 563.

568 §. 4. *Votum, quo Religiosus vovet eligere Religionem strictiorem, non est reservatum quoad circumstantiam strictioris, uti habet communis cum* *Sot. Silv. Navar. Ar. Lesf. Sanch. Dian. P. 1. Tit. R. 55. Illsung n. 145, & dictum est n. 550; nequit tamen irritari à Superiore, uti habet* *Busenb. relatus n. 489, & præter ibi citatos docent* *Suar. Laym. Tamb. L. 1. c. 12. §. 5. n. 5, quia Religiosus quoad hoc subiacet soli Pontifici.*

569 §. 5. Probabiliter tenent *Sanch. Fagund. Malde. Dian. Trull. Belleg. supra, Lesf. in Auctario v. Votum. Cas. 3. Votum perseverandi in Religione non esse reservatum, sed commutari posse, si quis in Novitiatu experiatur Statum sibi non convenire, nam non est Religionis in se, sed circumstantiæ, quæ non reservatur, secundum dicta n. 550.*

570 Q. 135. *Quid circa Votum trium peregrinationum sit notandum. R. Hoc unicum, quod Votum trium peregrinationum non sint reservata, nisi sint emissa devotionis causâ, Tamburini Illsung T. 5. num. 145.*

TRACTA